

مبانی امنیت در روشنائی قرآن کریم

۱۳۹۸ هـ ش

نویسنده: معاون سر محقق عبدالوهاب عابد

مبانی امنیت در روشنائی قرآن کریم

نویسنده: معاون سر محقق عبدالوهاب عابد

۱۳۹۸ هـ ش

The Principles of Security in Perspective of the Holy Quran

Author: Associate Prof. Abdul Wahab Abid

ISBN 978-9936-645-43-1

9 789936 645431

2019

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
اکادمی علوم
معاونیت بخش علوم اسلامی
مرکز تفسیر و حدیث
انستیتیوت تفسیر

مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم

رساله علمی - تحقیقی جهت ترفیع به رتبه علمی معاون سر محقق

نویسنده: معاون سر محقق عبدالوهاب عابد

استاد رهنما: معاون سر محقق سید حبیب شاکر

۱۳۹۸ هـ ش

مشخصات کتاب

نام کتاب: مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم

نویسنده: معاون سرمحقق عبدالوهاب عابد

ایدیتور: معاون سرمحقق صالحه حبیبی

مهتمم: محقق نجیب الله امین

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ ش

مطبعه: مطبعه صنعتی چهاردهی

ناشر: ریاست اطلاعات و ارتباطات عامهٔ اکادمی علوم

تیراژ: ۵۰۰ جلد

ISBN: ۹۷۸-۹۹۳۶-۶۴۵-۴۳-۱

حق طبع برای اکادمی علوم محفوظ است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

صفحه	عنوان
أ.....	نظر استاد رهنما
ه.....	تقریظ
ز.....	تقریظ
ط.....	تقریظ
۱.....	مقدمه

فصل اول

مروری به گذشته موضوع

فصل دوم

شناخت و انواع امنیت

۲۷.....	مبحث اول: تعریف امنیت
۲۷.....	اول - مفهوم لغوی امنیت
۳۱.....	مدلولات واژه گان سه گانه ایمان، امانت و امن
۳۹.....	واژه گانی که علاوه بر کلمه امن و مشتقات آن،
۴۷.....	دوم - تعریف اصطلاحی امنیت
۵۰.....	مبحث دوم - انواع امنیت
۵۰.....	اول - امنیت فردی
۶۲.....	دوم - امنیت خانواده
۶۷.....	سوم - امنیت اجتماعی
۷۲.....	چهارم - امنیت ملی
۷۸.....	پنجم - امنیت فکری

۸۱ ششم - امنیت روانی
۸۴ هفتم - امنیت فرهنگی
۸۶ هشتم - امنیت نظامی
۸۸ نهم - امنیت اقتصادی
۸۸ دهم - امنیت سیاسی
۸۹ یازدهم - امنیت قضایی
۹۰ دوازدهم - امنیت صحتی
۹۱ سیزدهم - امنیت محیط زیست
۹۳ چهاردهم - امنیت و مصونیت مواد غذایی
۹۴ پانزدهم - امنیت سائبری یا شبکی

فصل سوم

جایگاه امنیت در قرآن کریم

۹۸ مبحث اول : جایگاه امنیت اجتماعی در قرآن کریم
۱۰۳ هدف از ایجاد امنیت اجتماعی در قرآن کریم
۱۰۶ اهمیت امنیت اجتماعی از دیدگاه قرآن کریم
۱۲۷ مبحث دوم: جایگاه امنیت اقتصادی در قرآن کریم
۱۳۹ مبحث سوم : جایگاه امنیت سیاسی در قرآن کریم
۱۴۲ واژه ها و مفاهیم سیاسی در قرآن کریم
۱۴۹ مبحث چهارم: جایگاه امنیت قضایی در قرآن کریم
۱۵۵ نقش تطبیق حدود در تحکیم امنیت:
۱۶۱ چرا قطاع الطريق بر چنین مجازات کیفر می گردد؟

فصل چهارم

ریشه یابی اسباب و عوامل امنیت

۱۶۹ مبحث اول: امنیت مؤمنان دردنیا
-----	-------------------------------------

اسباب و عوامل ایجاد امنیت	۱۷۱
مبحث دوم: امنیت مؤمنان در آخرت	۱۸۲
مبحث سوم: امنیت غیر مؤمنان در دنیا	۱۹۳
الف- امنیت غیر مؤمنان در جوامع اسلامی	۱۹۴
ب- امنیت غیر مؤمنان در جوامع غیر اسلامی	۲۰۵
مبحث چهارم: عدم امنیت روحی و روانی غیر مؤمنان	۲۱۵
اول - اسباب انتفای امن از کافران	۲۱۵
اسباب و عوامل نا امنی	۲۱۶
دوم - نا امنی روحی و روانی کافران	۲۲۶

فصل پنجم

رابطه امنیت با ایمان، اسلام و صلح

مبحث اول- رابطه امنیت با ایمان	۲۳۷
مبحث دوم: رابطه امنیت با اسلام	۲۵۱
رکن اول شهادت "لا إله إلا الله"	۲۵۵
رکن دوم شهادت "محمد رسول الله"	۲۵۷
رکن سوم اعمال صالحه	۲۶۰
مبحث سوم: رابطه امنیت و صلح	۲۷۶
مبحث چهارم: مبانی امنیت	۲۹۳
نتیجه	۳۳۳
پیشنهادات	۳۳۵
مآخذ	۳۳۷

نظر استاد رهنما

الحمد لله رب العلمين والصلاة والسلام على اشرف الانبياء والمرسلين و

بعد:

قال الله سبحانه و تعالى و هو اصدق القائلين:

(الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ). (۱) آنانیکه ایمان آوردند و ایمان شان را باظلم مخلوط ننمودند، برای آنان امن است و آنها راه یافته گان اند.

(وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَدَّعَوْا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولَى الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ). (۲) و هرگا به آنها موضوعی از امنیت و ترس بیاید، آنها پخش میکنند، اگر آنها موضوع را به احکام شرعی (الله، رسولش) و رهبران خودشان راجع مینمودند، میشد که کسانی فهمیده ی آنها موضوع را تحلیل درست مینمودند.

ایمان و اسلام از عمده ترین مبانی امنیت برای انسان شمرده میشود که خداوند متعال به آن مأمور نموده است.

قرآن کریم از روز آغازین نزولش بر موضوع امن، صلح و مشتقات آن رهنمودهای واضح دارد که توسط عمل بر آن انسان میتواند راه امنیت را

۱- الانعام، ۸۲.

۲- النساء، ۸۳.

مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم

درک کرد؛ اما متأسفانه مسلمانان امروز در عمل بر آن سهل انگاری میکنند که همین کار باعث بد امنیها در کشورهای اسلامی گردیده است.

«مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم» نام رسالهء علمی - تحقیقی است که محترم محقق عبد الوهاب عابد به منظور ترفیع به رتبه علمی معاون سرمحقق به رشته تحریر در آورده است، بنده رساله را از اول تا آخر مطالعه نمودم.

طبق اصول علمی، رساله مشتمل بر مقدمه، فصل اول، مروری به گذشته موضوع، فصل دوم شناخت و انواع امنیت را به بررسی گرفته است.

در فصل سوم جایگاه امنیت اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و قضایی در قرآن کریم به بحث و بررسی گرفته شده است.

محقق در فصل چهارم ریشه یابی، اسباب و عوامل امنیت را که مشمول مباحث امنیت مؤمنان در دنیا، امنیت مؤمنان در آخرت، امنیت غیر مؤمنان در دنیا و عدم امنیت روحی و روانی غیر مؤمنان میباشد را بررسی نموده است.

در فصل پنجم رابطه امنیت با ایمان، اسلام و صلح مورد تحقیق قرار گرفته شده.

بعد از اتمام و بررسی در فصول سابقه نویسنده نتیجه گیری و پیشنهادات به مراجع مربوطه را ارایه کرده است و اخیر پروژه مشتمل بر تذکر از منابعی است که محقق از آن در تحقیق خویش استفاده نموده است.

نظر استاد رهنما

بنده جهد محترم عبدالوهاب عابد را مفید دانسته و تحقیق وی را مطابق اصول و پرنسیپهای اکادمیک میدانم، محقق در تحقیق خود از منابع معتبر علمی با رعایت امانتداری استفاده نموده است و بررسی مسایل امنیتی را با ذکر دلایل مزین نموده است. به همین علت این تحقیق را برای ترفیع محترم عبدالوهاب عابد از رتبه علمی محقق به رتبه علمی معاون سرمحقق کافی میدانم و برای پژوهشگر محترم از بارگاه ایزد متعال توفیق مزید خواهانم، امید با چاپ این رساله کتابخانه های کشور غنی گردیده و مسئولین امنیتی از آن استفاده اعظمی نمایند.

معاون سرمحقق

سید حبیب شاکر

تقریظ

الحمد لله الذی توأم الايمان والاسلام، واذاع الامن والامان بین الانام، و صیر الاسلام دین الصلح والاستسلام، والصلوة والسلام علی خیر الانام محمد صاحب لواء السلام وعلی آله و اصحابه رواد السلام والوثام.

وبعد: قبل از مبعوث شدن پیامبر آخر الزمان (صلی الله علیه وسلم)، جهان را ظلم، جهل، بی عدالتی و نا امنی فرا گرفته بود، حتی سخن به جایی رسیده بود که انسانها اطفال معصوم خویش را زنده به گور می کردند، اهل زمین از بیدادگری به ستوه آمده بودند و هر لحظه از خداوند فرشته نجات را آرزو می کرد، در چنین شرایط الله متعال محمد (صلی الله علیه وسلم) را به ارمغان فرستاد و از برکت دعوت الهی ایشان چنین شد که مثل سلمان از فارس، صهیب از روم، بلال از حبشه و ابوبکر، عمر، عثمان و علی و غیره صحابه کرام (رضی الله عنهم) با هم برابر و برادر شدند و امن و امان جهان را فرا گرفت، لکن متأسفانه بعد از رحلت رسول الله (صلی الله علیه وسلم) و سپری شدن دوران خلافت راشده، دشمنان شیطان صفت علیه اسلام در کمین نشستند و به مکر و حيله خویش خواستند تا آب را گل آلود و ماهی دلخواه خود را بدست بیاورند که تاجایی چنین هم شد و جهان را پر آشوب و یکسره نا آرام نمودند.

در شرایط حساس امروزی که جامعه ما نسبت به هر چیز، به امنیت نیاز مبرم دارد، خوشبختانه در این زمینه دانشمند محترم محقق عبدالوهاب عابد همت گماشته و طبق پلان دورنمایی ریاست مرکز تفسیر و حدیث رساله

مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم

علمی-تحقیقی خویش را زیر عنوان (مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم) به اتمام رسانیده است.

رسالهٔ هذا دارای مقدمه و پنج فصل می باشد: مروری به گذشتهٔ موضوع، شناخت و انواع امنیت، جایگاه امنیت در قرآن کریم، ریشه یابی اسباب و عوامل امنیت و رابطه امنیت با ایمان، اسلام و صلح.

نویسنده محترم مباحث رسالهٔ خویش را با شیوه اکادمیک مورد تحقیق و تحلیل قرار داده، با نتیجه گیری، پیشنهادهای ارزنده و فهرست مآخذ معتبر اثر خویش را به اتمام رسانیده است.

اینجانب تحقیق موصوف را مثبت ارزیابی نموده و زحمات ایشان را در به اکمال رسانیدن این اثر علمی-تحقیقی قابل قدر دانسته برای ترفیع به رتبهٔ علمی معاون سرمحقق بسنده میدانم و چاپ آن را عندالموقع پیشنهاد نموده به جناب ایشان از الله متعال اجر عظیم و توفیقات مزید علمی را در راه خدمت به دین مقدس اسلام و کشور عزیز مان استدعا دارم.

معاون سرمحقق عبدالرحمن (عادل)

تقریظ

الحمد لله و الصلوة و السلام على رسول الله و على آله و اصحابه و من والاه .

وبعد : بدون شك که تأمین امنیت به معنای واقعی آن در گرو ایمان به الله متعال و عمل مطابق به هدایات او است ؛ زیرا او ذاتیست که به اساس قدرت کامله و حکمت بالغه اش انسان را آفریده و به کنه آفرینش او دانا است . این یکی از مقتضیات حکمت الله (جل جلاله) است که انسان را توأم با محدودیت آفریده و با آنهم او را در صحرای بیکران زندگی ، خود سر ، حیرت زده و سرگردان رها نموده است ؛ بلکه او را از هدف زندگی ، چگونگی زیستن و سرانجام آن آگاهی داده است . به یقین که زندگی حقیقی و بایسته انسانی با امنیت رابطه محکمی دارد ، از این رو خداوند متعال آنرا یکی از مهمترین نیاز های حیات بشری معرفی نموده و آگاهی می دهد که انسان ها جهت رسیدن به امنیت واقعی و آسایش روحی و جسمی ، فردی و اجتماعی باید موجبات آنرا که همانا ایمان به الله (جل جلاله) و تعمیل دستورات اوست ، فراهم سازند ؛ از این جاست که با تدبر و تعمق به مقاصد احکام و تعالیم دین مبین اسلام در می یابیم که مآل عمل به همه دستورات خالق لایزال، تأمین مصالح و امنیت انسان بوده و تخطی از آن سبب بد بختی و مبتلا شدن به ناامنی و ایجاد فساد و بحران در جوامع انسانی می باشد ؛ چنانکه خداوند علیم و حکیم طی آیه هشتاد و دوم سوره مبارکه " الانعام " فرموده است : (الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ)

مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم

کسانی که ایمان آورده و ایمان خود را به ظلم و شرک نیالوده اند آنان راست ایمنی و ایشان راه یافته گان اند .

دانشمند محترم با درك عمیقی که از اهمیت امنیت داشته مخصوصاً در شرائط کنونی که مردم کشور ما با نا امنی های گوناگون دست و پنجه نرم می کنند ، موضوع را تحت عنوان : (مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم) به بررسی گرفته ، عوامل ناامنی ها را تشخیص و راه های جلوگیری آنها در روشنایی تعالیم والای قرآن کریم معرفی نموده است . اینجانب به حیث تقریظ دهنده ، رساله نامبرده را از اول تا به آخر مورد مطالعه قرار دادم و در یافتم که موصوف لله الحمد طبق مأمول پژوهش خویش را در زمینه با معیار های علمی و اکادمیک به پایه اکمال رسانیده است ، لهذا بنده زحمات ایشان را جهت غنای علمی کشور قابل قدر دانسته و آنها برای ترفیع موصوف به رتبه عملی معاون سرمحقق کافی می دانم و از بارگاه الله لایزال اجر بزرگ و توفیق خدمات مزید را در این راه برای شان خواهانم .

با احترام

معاون سرمحقق ویس الدین "توری"

تقریظ

پژوهش هدا (مبانی امنیت در روشنائی قرآن کریم) که در یک چنین شرایطی، دانشمند محترم محقق عبدالوهاب "عابد" به تحریرش همت گماشته است یک انتخاب مناسب و مفید می باشد. نویسنده محترم تحقیق خود را مطابق مفردات مصوب شورای علمی اکادمی علوم که حاوی یک مقدمه، پنج فصل، نتیجه و پیشنهادها و معرف مأخذ و منابع می باشد، به شرح زیر به پایه اکمال رسانیده است.

محقق محترم در فصل نخست، مروری به گذشته موضوع، در فصل دوم: شناخت و انواع امنیت، در فصل سوم: جایگاه امنیت در قرآن کریم، در فصل چهارم: ریشه یابی اسباب و عوامل امنیت و در فصل پنجم: رابطه امنیت با ایمان، اسلام و صلح را مورد بحث و پژوهش قرار داده است.

اینجانب که رساله مذکور را از اول تا آخر مطالعه نموده ام، در حالی که زحمات محقق محترم را ارج گزاریده و آن را در بارور شدن فرهنگی پربار اسلامی قابل قدر و مفید تلقی می نمایم، نوشته موصوف را برای ترفیع از رتبه علمی (محقق) به رتبه علمی (معاون سرمحقق) کافی می دانم و موفقیت‌های مزید ایشان را در راستای خدمت به مسلمین از بارگاه خالق منان مسئلت می دارم.

با احترام

معاون سرمحقق محمد یوسف "حازمی"

مقدمه

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ، نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهِ وَأَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

وبعد: الله متعال می فرماید: (الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ).^(۱) کسانی که ایمان آورده و ایمان خود را به شرک نیالوده‌اند آنان راست، ایمنی و ایشان راه یافته گان اند.

انسانها در طول تاریخ، از خلقت آدم (علیه السلام) تا عصر-حاضر همواره در تلاش برای امنیت خویش بوده اند، که بدون آن آرامش، اطمینان، استقرار، شگوفایی و سعادت ممکن نیست. از این رو، امنیت از جمله اساسی ترین ضروریات، و از مهمترین نیازمندیهای انسانی و همه مخلوقات روی زمین به شمار می رود.

بناءً امنیت که به مثابه یکی از نیازهای اولیه و اساسی بشر به شمار می رود، در تعالیم و ارشادات قرآن کریم بسیار مورد توجه قرار گرفته و ابعاد و انواع مختلف آن در این کتاب آسمانی به طور گسترده بیان گردیده است. پیامبران، مصلحان، فیلسوفان، سیاست مداران و همه کسانی که برای حاکمیت ارزش های معنوی تلاش دارند، امنیت را شرط ضروری اجرای احکام، تأمین عدالت و عامل اصلی آسایش، آرامش و رفاه می دانند.

مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم

با در نظر داشت تأثیرگذاری امنیت بر همه عرصه های توسعه در زنده گی انسان، اکثریت دانشمندان علوم سیاسی از گذشته های دور تا اکنون، آن را به عنوان یکی از مباحث قابل تأمل و مطرح مدنظر داشته اند. فیلسوفانی که دغدغه عدالت داشته اند امنیت را شرط ضروری آن دانسته و کسانی که به رفاه جامعه اندیشیده اند آن را عامل اصلی آسایش خوانده و آنهایی که بر توسعه سیاسی یا اقتصادی تکیه کرده، امنیت را عامل و حاصل آن، تلقی می نمایند و همه کسانی که برای حاکمیت ارزش های معنوی تلاش دارند، آن را مقدمه این واجب می دانند.

امنیت از نیازهای نخست و خواسته های برحق جامعه بشری به حساب می آید، چرا که در سایه امنیت، شگوفایی استعدادها، خلاقیت ها و رشد و بالندگی تمدن ها، متحقق می شود و در فقدان آن تمدن ها به زوال می گرایند.

برخی از دانشمندان، امنیت را به صورت وسیع و گسترده آن به کار برده اند که شامل صلح، آرامش روحی و روانی، آزادی و سلامتی می باشد که فرد و یا گروهی از مردم احساس نگرانی، ترس، خطر و تهدیدات ناشی از داخل و خارج را نداشته باشند. برخی دیگر، آن را حفاظت از شیوه های پذیرفته شده زنده گی دانسته که با نیازها و آرمان های مشروع مردم سازگار می باشد. امنیت شامل فارغ بودن از حمله نظامی یا فشار، آزادی از انهدام کیان داخلی و رهایی از زوال ارزش های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی است که رکن اصلی برای داشتن یک زنده گی بهتر می باشد.

گذشته از نظریاتی که مرور شد، امنیت در فرهنگ قرآن و از دید آیین انسان ساز اسلام از یک مفهوم وسیع و عمیقی برخوردار است که شامل تمام حوزه های زندگی (مادی و معنوی، فردی و اجتماعی، داخلی و

خارجی، سیاسی و اقتصادی ...) انسان می شود. امنیت در مفهوم قرآنی آن در سایه ایمان، تقوا، توکل، احترام به حقوق دیگران، اجرای قسط و عدالت برابری و برادری، دفاع و حمایت از مظلوم و محروم، برخورد با مفسد و مجرم، دفع فقر و مسکنت، تأمین معیشت و رفاه، حفظ آزادی های مشروع مردم و حاکمیت معیارهای انسانی و الهی امکان پذیر است. قرآن مقوله امنیت را در موارد گوناگون مطرح نموده، اهمیت و ضرورت آن را به عنوان سنگ بنای مؤلفه های تکامل انسان معرفی می نماید، تأکید و توجه قرآن به مقوله امنیت خود نشان دهنده این واقعیت است که رشد، توسعه و شگوفایی در تمام عرصه های زندگی جز در سایه امنیت و آرامش، امکان پذیر نخواهد بود.

مرکز تفسیر و حدیث معاونیت بخش علوم اسلامی با توجه به مبرمیت موضوع امنیت، پروژه علمی - تحقیقی را تحت عنوان "مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم" جهت ترفیع به رتبه علمی معاون سرمحقق انتخاب و بعد از تصویب هیأت رئیسه، کار تحقیق آنرا برای بنده محول نمودند، که لله الحمد به توفیق، یمن و نصرت پروردگار عالمیان، اینک پروژه مذکور را به پایه اکمال رسانیدم .

البته بنده در این تحقیق، از روش های توصیفی، تحلیلی، استقرائی بر اساس نوع کتابخانه یی کار گرفته و کوشیده ام تا از مآخذ و منابع معتبر اسلامی استفاده نمایم، و در راستای تحقیق روی موضوع (مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم) که ایجاب پژوهش ژرفی را می نمود، با وجود سکنه گی هایی که در کار پروژه پیش آمد؛ ولی با آن هم تا حد توان با مشکلات و موانع، مقابله نموده و از صبر و ثبات ممکن کار گرفتم و خود را به هدف تعیین شده رسانیدم، اگر حق موضوع را به خوبی ادا کرده باشم

مبانی امنیت در روشنایی قرآن کریم

توفیق و عنایتی از جانب الله لایزال بوده و اگر اشتباه و نواقصی در آن دیده شود امیدوارم در روشنایی نظریات سایر اندیشمندان بتوانم آن را در آینده تکمیل نمایم. اثر مذکور دارای یک مقدمه، پنج فصل، نتیجه و پیشنهادها می باشد.

در فصل اول نگاهی به سیر تاریخی و ارزش امنیت از خلقت آدم (علیه السلام) تا دیدگاه های ادیان آسمانی، آراء و نظریات دانشمندان مکاتب فکری معاصر و گذشته، صورت گرفته و از تحقیقات انجام شده در این راستا یاد آوری شده است.

در فصل دوم راجع به شناخت امنیت و انواع آن و در فصل سوم جایگاه امنیت در قرآن کریم با مباحث چهار گانه آن، اعم از: جایگاه امنیت اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، و قضایی به بحث گرفته شده است.

فصل چهارم به ریشه یابی اسباب و عوامل امنیت، با مباحث: امنیت برای مؤمنان در دنیا، امنیت برای مؤمنان در آخرت، امنیت غیر مؤمنان در دنیا و عدم امنیت روحی و روانی برای غیر مؤمنان اختصاص یافته است.

در فصل پنجم رابطه امنیت با ایمان، اسلام و صلح، با مباحث ذیل: رابطه امنیت با ایمان، رابطه امنیت با اسلام، و رابطه امنیت با صلح، مورد پژوهش قرار گرفته است.

تحقیق با نتیجه گیری از مباحث مطرح شده، ارایه پیشنهادها و ذکر منابعی که مورد استفاده قرار داشتند، به پایان رسیده است.

در اخیر لازم میدانم تا از همکاری و رهنمایی های بی شائبه استاد محترم معاون سر محقق سید حبیب شاکر که در تهیه، تصحیح و تکمیل این پژوهش منحیث استاد رهنما وقت گران بهای خویش را در اختیار بنده قرار دادند از صمیم قلب سپاس گزاری نمایم و از بارگاه رب العالمین برای شان

مقدمه

اجر جزیل تمنا می نمایم. همچنان جا دارد تا از همهٔ دوستان و بالاختصاص استادان و تقریظ دهنده گانی که با بنده در راستای تکمیل این پروژه به نحوی از انحاء کمک و همکاری نموده اند اظهار امتنان نمایم و از الله متعال برای تک تک شان پاداش عظیم را خواهانم.

